

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 mai 2018**mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Andrei Briceac în numele petiționarului LTD „INTRACO”, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017,

Termenul examinării cauzei:*Instanța de recurs în anulare de la 21.04.2018 până la 23.05.2018.*

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în anulare în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. La 23.03.2017 în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a parvenit spre examinare plângerea avocatului Andrei Briceac în numele petiționarului „INTRACO” LTD, înaintată în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, cu privire la declararea nulității ordonanței emise de procurorul în Procuratura sect. Rîșcani, Daniela Buinovski, la 30.10.2015 prin care a fost scos de sub urmărire penală Prețuia Corneliu în cadrul cauzei penale nr. 2015928280, precum și a ordonanței procurorului-interimar al sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, Eugen Jomir din 02.03.2016, prin care a fost respinsă plângerea petiționarului asupra ordonanței de scoatere de sub urmărire penală emisă în ordine de control ierarhic superior.

În motivarea plângerii avocatul Andrei Briceac a invocat faptul că, în perioada anilor 2010- 2011, în baza contractelor de vânzare-cumpărare nr. XXX din 20.08.2010, nr. XXX din 23.08.2010, nr. XXX din 21.09.2010, XXX din 27.09.2010 și facturilor de expediție, încheiate și semnate de părți, SC „Avicola Rosso” SRL (cu sediul XXX) a achiziționat de la „INTRACO” LTD material utilizat pentru hrana păsărilor, în sumă totală de 182 765 euro. Obligațiunile contractuale ce țin de achitarea prețului mărfii livrate au fost executate parțial de către cumpărător, la 04.06.2011 datoria SC „Avicola Rosso” SRL față de furnizor constituia 57 615 euro.

La fel, în temeiul contractelor de vânzare - cumpărare nr. XXX din 07.09.2010, nr. XXX din 05.10.2010, nr. 308090767 din 13.10.2010 și facturilor de expediție încheiate și semnate de părți, „INTRACO” LTD a livrat către SC „Avicola Shaver” SRL (cu sediul XXX) material utilizat pentru hrana păsărilor, în valoare totală de 61 363 euro. Obligațiunile contractuale ce țin de achitarea pentru marfa recepționată, nu au fost executate de către SC „Avicola Shaver” SRL, SC „Avicola Rosso” SRL și SC „Avicola Shaver” SRL, întreprinderi care au avut ca gen de activitate creșterea păsărilor pentru ouă, au fost sub controlul unei singure persoane - Corneliu Prețuia. Mai mult, s-a constatat că după falimentarea întreprinderilor SC „Avicola Rosso” SRL și SC „Avicola Shaver” SRL, de către aceeași persoană, prin interpuși, a fost deschisă o altă întreprindere - SC „Jarprodcom” SRL și această întreprindere a avut ca gen de activitate creșterea păsărilor pentru ouă.

S-a constatat că și SC „Jarprodcom” SRL a acumulat datorii, care intenționat nu se achită, iar activele - păsări ouătoare - au fost transmise către o altă întreprindere controlată de aceleași persoane - SC „Damar-Company” SRL.

Astfel, s-a constatat că activitatea de înșelăciune prin procurare de marfa fără a o achita, cu crearea unei stări de insolvabilitate ulterioară a întreprinderii, a devenit o practică pentru aceste persoane. Mărimea considerabilă a prejudiciului cauzat către „INTRACO” LTD, dar și faptul că există mai multe întreprinderi care au fost înșelate în același mod, impune investigarea sub aspect penal a acțiunilor persoanelor care recurg la aceste scheme.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11.09.2017 a fost admisă plângerea avocatului Andrei Briceac în numele petiționarului „INTRACO” LTD fiind declarată nulă ordonanța emisă de procurorul în Procuratura sect. Râșcani, Daniel Buinovski, la 30.10.2015, prin care a fost scos de sub urmărire penală Prețuia Corneliu în cadrul cauzei penale nr. 2015928280 și ordonanța procurorului-interimar al sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, Eugen Jomir din 02.03.2016, prin care a fost respinsă plângerea petiționarului asupra ordonanței de scoatere de sub urmărire penală emisă în ordine de control ierarhic superior. S-a dispus reluarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2015928220 cu petiționarul „INTRACO” LTD.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocatul Verebceanu Sergiu în numele părții interesate Prețuia Corneliu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea plângerii „INTRACO” LTD și menținerea ordonanței procurorului Daniela Buinovki din 30.10.2015 și ordonanței procuraturii Rîșcani din 02.03.2016.

În motivarea recursului s-a invocat că, la 09.06.2015 a fost dispusă începerea urmăririi penale la sesizarea reprezentantului „INTRACO” LTD, Briceac Andrei conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe faptul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere ale factorilor de decizie ale SRL „Avicola Shaver” și SA „Avicola Roso” SLR ale bunurilor „INTRACO” LTD.

În cadrul urmăririi penale, toate persoanele audiate au declarat că au fost încheiate contracte de livrare a mărfii, iar achitarea pentru bunurile procurate s-a efectuat parțial, astfel, între părți fiind relații civile.

Analiza faptelor și circumstanțelor indicate în materialele cauzei denotă caracterul civil al raporturilor dintre Prețuia Corneliu, în calitate de administrator și „INTRACO” LTD. La situația anilor 2010, SRL „Avicola Shaver” deținea 4 fabrici de producere situate în or. Bucovăț, or. Sîngerei, s. Floreni, r. Anenii Noi (SA „Avicola Rosso” SRL) și or. Comrat, iar cifra salariaților era de circa 300. Întregul ciclu de producere era închis, ori întreprinderea deținea forme parentale proprii, incubatoare proprii, hale, abator propriu, precum și fabrica de nutreț proprie pe teritoriul Combinatului de Produse Cerealiere din Chișinău. Așadar activitatea de producere a fost transparentă, cu scop lucrativ fără intenții infracționale.

Totodată, recurentul a menționat că, încheierea contestată conține și aprecieri eronate care nu au legătură cu speța raporturilor de vânzare-cumpărare. Astfel, atât reprezentantul „INTRACO” LTD, cât și instanța în încheiere sa constată că SRL „Avicola Shaver” ar fi transferat activele la oarecare 2 întreprinderi: S.R.L. „Jarprodcom” și SRL „Damar Company”. Potrivit datelor de pe site-ul oficial al CIS webinfo.cis.gov.md, SRL „Jarprodcom” a fost înregistrată în iulie 2013, iar S.R.L. „Damar Company” în iunie 2014, deci tocmai după 4 ani de la încheierea contractelor

de vânzare-cumpărare cu „INTRACO” LTD sau după 2 ani de la intentarea procesului de insolvență.

Instanța, la examinarea plângerii nu a ținut cont de obiecțiile avocatului Verebceanu Sergiu în numele lui Prețuia Corneliu prin care a constatat conform materialelor cauzei penale că ordonanța din 30 octombrie 2015 a fost expediată părților: Prețuia Corneliu și Urîtu Vasile, reprezentant al „INTRACO” LTD. Prin urmare plângerea avocatului Andrei Briceac în numele preținsei părți vătămate din 11.02.2016 și 22.03.2017 sunt tardive potrivit art. 299 și 313 Cod de procedură penală, chestiuni despre care instanța nu s-a pronunțat.

4. Prin decizia Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, a fost admis recursul avocatului Verebceanu Sergiu în numele părții interesate Prețuia Corneliu, casată încheierea Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 septembrie 2017, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează:

Respinge ca fiind tardivă plângerea avocatului Briceac Andrei în numele petiționarului „INTRACO” LTD declarată în ordinea art. 313 Cod procedură penală, și menține ordonanța emisă de procurorul în Procuratura sect. Râșcani, Buinovski Daniela la 30.10.2015, prin care a fost scos de sub urmărire penală Prețuia Corneliu în cadrul cauzei penale nr. 2015928280, și ordonanța procurorului - interimar al sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, Eugen Jomir din 02.03.2016, prin care a fost respinsă plângerea petiționarului asupra ordonanței de scoatere de sub urmărire penală emisă în ordine de control ierarhic superior.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de recurs a menționat că, prin ordonanța din 30.10.2015 procurorul în Procuratura sect. Râșcani, mun. Chișinău, Daniela Buinovski, l-a scos de sub urmărire penală pe Prețuia Corneliu, pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal.

Pe 16.02.2016 avocatul Andrei Briceac a contestat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală la procurorul ierarhic superior, în ordinea prevăzută de prevederile art. 298- 299/1 Cod de procedură penală.

Prin ordonanța procurorului-interimar al sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, Eugen Jomir, din 02.03.2016, plângerea depusă de petiționar a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, pe motiv că afirmațiile avocatului Andrei Briceac cu privire la ilegalitatea clasării urmăririi penale, în cadrul controlului nu și-a găsit confirmare, deoarece hotărârea adoptată este una legală. Astfel procurorul Daniela Buinovski, în cadrul examinării cauzei penale a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 313 alin. (3) Cod procedură penală, „Plângerea poate fi înaintată, în termen de 10 zile, judecătorului de instrucție la locul aflării organului care a admis încălcarea”.

Instanța de recurs a menționat că judecătorul de instrucție a conchis că, plângerea a fost înaintată în adresa judecătorului de instrucție pe 22.03.2017, în termen de 10 zile din data recepționării ordonanței emise de procurorul ierarhic superior, cu respectarea termenului prevăzut de art. 313 alin. (3) Cod de procedură penală.

Este de menționat că aceste constatări ale instanței sunt incorecte ori instanța a omis faptul că ordonanța procurorului-interimar al sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, Eugen Jomir, este din 02.03.2016 iar plângerea a fost declarată a 22.03.2017, adică nu peste 10 zile ci un an și 10 zile, circumstanțe în care plângerea avocatului Andrei Briceac în interesele petiționarului „INTRACO” LTD privind declararea nulității

ordonanței emisă de procurorul în Procuratura sect. Râșcani, Daniel Buinovski, la 30.10.2015, prin care a fost scos de sub urmărire penală Prețuia Corneliu în cadrul cauzei penale nr. 2015928280, și ordonanței procurorului-interimar al sectorului Râșcani, mun. Chișinău Eugen Jomir din 02.03.2016, prin care a fost respinsă plângerea petiționarului asupra ordonanței de scoatere de sub urmărire penală emisă în ordine de control ierarhic superior, urmează a fi respinsă ca tardivă.

Din conținutul articolului 230 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că, „în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție egală pentru părțile din proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual”.

Instanța de recurs a respins alegațiile petiționarului invocate în plângerea declarată în ordinea art. 313 Cod procedură penală, cu referire la faptul că abia la 15.03.2017 a fost primit răspuns la plângerea adresată în ordinea art. 299/1 Cod procedură penală, aceste afirmații ale petiționarului purtând un caracter declarativ, procurorul la adresarea făcută a expediat petiționarului și copia scrisorii nr. 9993 din 02.03.2016, mai mult ca atât este de menționat că nu este clară poziția petiționarului „INTRACO” LTD, în situația în care a înaintat plângere privind efectuarea controlului ierarhic superior și nu a primit răspuns la aceasta s-a adresat pentru a primi răspuns peste un an.

5. În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

6. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de recurs, avocatul Andrei Briceac în numele petiționarului LTD „INTRACO”, a declarat recurs în anulare, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 septembrie 2017 . În motivarea recursului în anulare, autorul invocă următoarele:

- la dosar nu există dovadă recepționării scrisorii de către petiționar;
- organul de urmărire penală nu i-a comunicat petiționarului despre răspunsul procurorului ierarhic superior în ordinea prevăzută de art. 242-243 Cod de procedură penală;
- instanța de recurs a comis o eroare gravă de drept, prin argumentarea deciziei sale că, expedierea scrisorii de către organul de urmărire penală reprezintă o modalitate legală de comunicare a actelor procedurale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3) și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal specifică, că noțiunea de „hotărâri judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac” se referă la hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal, după epuizarea căilor de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac - în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, încheierile judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția persoanei, în speța dată a fost examinată plângerea persoanei înaintată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, au numai un dublu grad de jurisdicție, prima instanță și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Prin urmare, raportând prevederile legale menționate supra la cauza dată, instanța de recurs constată că recurentul contestă decizia instanței de recurs prin care s-a soluționat plângerea înaintată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, iar o atare hotărâre irevocabilă nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat de către avocatul Andrei Briceac în numele petiționarului LTD „INTRACO”, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de avocatul Andrei Briceac în numele petiționarului LTD „INTRACO”, împotriva deciziei Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la **30 mai 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan